

EIROPAS KOMISIJAS ATBILDES UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU

“ILGTSPĒJĪGA ŪDENS IZMANTOŠANA LAUKSAIMNIECĪBĀ: KLP LĪDZEKĻI DRĪZĀK VEICINA LIELĀKU, NEVIS EFEKTĪVĀKU ŪDENS PATĒRĪŅU”

KOPSAVILKUMS

Komisijas kopīgā atbilde uz iedaļu “Kopsavilkums”

Eiropas Savienības (ES) līmenī ūdeni izmanto enerģijas dzesēšanai, lauksaimniecībai, ražošanai un būvniecībai, kalnrūpniecībai un sabiedriskajai ūdensapgādei, un katras nozares relatīvā nozīme ir atkarīga no katras dalībvalsts ekonomiskās struktūras. Ūdeni lauksaimniecībā izmanto lopkopībai un apūdeņošanai, samazinot kapitāla risku un optimizējot citu ražošanas resursu (piemēram, zemes, mēslojuma, sēklu un darbaspēka) izmantošanu.

Pašreizējās klimata pārmaiņu prognozes norāda uz ūdens resursu pieejamības samazināšanos un apūdeņošanas ūdens pieprasījuma palielināšanos. Lai atrisinātu šīs problēmas, ir pareizi jāsteno ES ūdens resursu politika (piemēram, Ūdens pamatdirektīva (ŪPD)), padarot saderīgus dažādus ūdens izmantošanas veidus, un jānodrošina, lai nozaru politikas īstenošana atbilstu šiem mērķiem. Regula (ES) 2020/741 par ūdens atkalizmantošanas minimālajām prasībām var mazināt noslodzi un nodrošināt alternatīvu un ilgtspējīgu apūdeņošanas ūdens piegādi.

ŪPD veicina ilgtspējīgu ūdens izmantošanu, jo lauksaimniecība ietilpst to lietojumu un darbību ietvaros, kas saskaņā ar ŪPD ir jāņem vērā, novērtējot ūdensobjektu neaizsargātību. Tomēr dalībvalstis kā vienu no būtiskākajiem noslodzes veidiem ir identificējušas lauksaimniecības ietekmi, kas rada iespējamu pasliktināšanās vai ŪPD vides mērķu nesasniegšanas risku.

Ar ŪPD ir sekmīgi izveidots pārvaldības satvars integrētai ūdens resursu apsaimniekošanai vairāk nekā 110 000 ES ūdensobjektos, uzlabojot ūdens rādītājus vai palēninot to pasliktināšanos un samazinot (galvenokārt punktveida avotu) ķīmisko piesārņojumu. Direktīva ir nodrošinājusi ūdensobjektiem augstāku aizsardzības līmeni, nekā to varēja gaidīt bez tās. ŪPD 2019. gada atbilstības pārbaudē tika secināts, ka tā lielā mērā atbilst izvirzītajam mērķim, taču vēl ir iespējami uzlabojumi, un iemesls, kāpēc ŪPD mērķi vēl nav sasniegti, galvenokārt saistīts ar nepietiekamu finansējumu, lēnu īstenošanu un vides mērķu nepietiekamu integrēšanu nozaru politikā.

Komisija uzskata, ka kopējā lauksaimniecības politika (KLP) ar dažādiem instrumentiem veicina ūdens resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu lauksaimniecībā. Izmantojot savstarpējās atbilstības mehānismu, attiecīgos KLP maksājumus sasaista ar to valsts tiesību aktu ievērošanu, ar kuriem īsteno ŪPD, un jo īpaši ar ūdens ieguves nosacījuma ievērošanu, tādējādi veicinot politikas integrāciju un stiprināšanu. Šis mehānisms, kas attiecas uz 90 % saimniecību platību un lauksaimniekiem, var ievērojami paaugstināt lauksaimnieku informētību, un sankcijas var būt tik nopietnas, ka par smagākajiem pārkāpumiem tiek atsaukti visi KLP maksājumi. Papildus savstarpējai atbilstībai tiešā atbalsta zaļināšana stimulē lauksaimniekus pievērsties tādām darbībām, kas var būt izdevīgas ūdens izmantošanai, piemēram, ilggadīgo zālāju aizsardzībai un kultūraugu dažādošanai. KLP finansē arī investīcijas, kas saistītas ar ūdens izmantošanu, un investīcijām apūdeņošanas jomā ir jāveicina labu rādītāju sasniegšana (ja attiecīgā ūdensobjekta rādītāji ir zemāki par labiem) un jānovērš šo rādītāju pasliktināšanās. Daudzos agrovides un klimata pasākumos (AVKP) uzmanība ir pievērsta ūdens resursu kvantitātes mērķiem. Piemēram, vairumā lauku attīstības programmu (LAP) ir iekļauts AVKP, ar ko uzlabo augsnes apsaimniekošanu, novērš eroziju un pozitīvi ietekmē augsnes ūdens aiztures spēju, un šādas saistības attiecas uz 5 % izmantotās lauksaimniecības zemes platības (ILZP). Turklāt neienesīgas investīcijas, bioloģiskā lauksaimniecība un ŪPD maksājumi LAP ietvaros arī ir bijuši ļoti būtiski ūdens aiztures un ūdens ilgtspējīgas izmantošanas uzlabošanai.

Komisija arī novērtē, vai dalībvalstu investīcijas palīdz sasniegt ŪPD mērķus, novērtējot dalībvalstu plānošanas dokumentus par ES līdzekļu izmantošanu un piemērojot Taksonomijas regulā un atvēršanas un noturības programmās iekļauto principu “nenodari būtisku kaitējumu”.

III. Virszemes ūdeņu labs ekoloģiskais stāvoklis ietver arī ūdens resursu apsaimniekošanas kvantitatīvos aspektus. Labs ekoloģiskais stāvoklis paredz, ka dalībvalstīm jādefinē un jāīsteno “ekoloģiskais caurplūdums”, kura mērķis ir nodrošināt pietiekamu ūdens daudzumu.

VII.

1) Komisija 2019. gada 2. upju baseinu apsaimniekošanas plānu (UBAP) novērtējumā sniedza ieteikumus, aicinot dalībvalstis trešajos UBAP labāk risināt jautājumus par to, kā tās īsteno ŪPD 9. pantā noteikto pienākumu atgūt ūdens pakalpojumu izmaksas un visus tur paredzētos izņēmumus. Turklāt Komisija pašlaik aptaujā visas dalībvalstis par to, kā tās praksē piemēro ŪPD prasības — jo īpaši ŪPD 11. panta 3. punkta e) apakšpunktā noteikto prasību par iepriekšējas atļaujas ieviešanu attiecībā uz ieguvu un uzkrāšanu — un tur paredzētos izņēmumus.

2) Nākamā KLP vēl vairāk nostiprina KLP un ŪPD saskaņotību, izmantojot vairākus aspektus.

Tā nosaka, ka atbalstu nedrīkst piešķirt apūdeņošanā veiktajām investīcijām, kas nav saistītas ar ūdensobjektu labu rādītāju sasniegšanu atbilstīgi ŪPD 4. panta 1. punktam, tostarp apūdeņošanas paplašināšanai, kas ietekmē ūdensobjektus, kuru rādītāji attiecīgajā UBAP definēti kā zemāki par labiem.

KLP stratēģiskajos plānos, kuros ietverts atbalsts investīcijām apūdeņošanā, būs jāņem vērā ŪPD un UBAP iekļautā analīze, mērķi un mērķrādītāji (sal. ar KLP plānu regulas XI pielikumu) un jānodrošina pietiekams ieguldījums tajos.

Komisija piekrīt saistīt visus attiecīgos KLP maksājumus lauksaimniekiem (izņemot tirgus kopīgās organizācijas (TKO) maksājumus) ar ūdens ilgtspējīgu izmantošanu.

Komisija piekrīt saistīt visu brīvprātīgā saistītā atbalsta (BSA) maksājumu ar attiecīgo ŪPD noteikumu ievērošanu, paredzot nosacījumus. Komisija nepiekrīt papildu aizsardzības pasākumu iekļaušanai KLP, jo pareiza ŪPD īstenošana nodrošina ūdens ilgtspējīgu izmantošanu kultūrām un nosacījumi rada saikni starp KLP maksājumiem un ŪPD.

3) Novērtējot KLP stratēģiskos plānus, Komisija saskaņā ar nākamās KLP noteikumiem nodrošinās, lai investīcijas apūdeņošanā atbilstu ŪPD mērķim par labu ūdensobjektu rādītāju sasniegšanu. Turklāt Komisija novērtēs, vai KLP stratēģiskajos plānos ir pietiekami ņemta vērā ŪPD un UBAP iekļautā analīze, mērķi un mērķrādītāji un vai tie nodrošina pietiekamu ieguldījumu šo mērķu un mērķrādītāju sasniegšanā.

Komisija veiks izvērtējumu par lauku attīstības finansējuma un tirgus atbalsta ietekmi uz ūdens izmantošanu saistībā ar nākamās KLP daudzgadu izvērtēšanas plānu.

IEVADS

Komisijas kopīgā atbilde uz 1.–11. punktu

Dalībvalstu sniegtie dati liecina par to, ka kopš 20. gadsimta 90. gadiem Eiropas Savienībā ūdens ieguve lauksaimniecības vajadzībām ir samazinājusies, lai gan pieprasījums klimata pārmaiņu, augstākas temperatūras un mazāku nokrišņu dēļ ir pieaudzis. Tas ir panākts, izmantojot labāku ūdens resursu plānošanas politiku, piemēram, ŪPD, un uzlabojot apūdeņošanas pārvaldību, kas tiek veicināta KLP.

Lai novērtētu un uzraudzītu ūdens trūkumu un ar to saistītās laika un telpas atšķirības, Komisija ierosināja nākamajā KLP izmantot tādu rādītāju kā ūdens patēriņa indekss (*WEI+*); šis rādītājs ir paredzēts, lai atsevišķi izvērtētu ūdens izmantošanas attīstību salīdzinājumā ar atjaunojamiem saldūdens resursiem, kā arī attiecīgās tendences lauksaimniecībā un citās nozarēs.

Ūdens daudzums, ko izmanto lopkopībai un/vai apūdeņošanai, ir atkarīgs no lauksaimniecības nozares struktūras un būtiski atšķiras visā ES. Apūdeņošana stiprina lauksaimniecības nozares konkurētspēju un nodrošina ieguvumus sabiedrībai. Apūdeņošana palielina pārtikas produktu pieejamību, kvalitāti un daudzveidību un nodrošina vērtīgus ekosistēmas pakalpojumus (piemēram, apūdeņotās platības var veicināt agrovīdus, kultūras un ainavu daudzveidību konkrētos scenārijos, piemēram, saglabājot ūdensputniem atbalstošu dzīvotni).

ŪPD 11. panta 3. punkta e) apakšpunktā iekļauti dalībvalstu pienākumi ieviest kontroles un iepriekšējas atļaujas sistēmas, pamatojoties uz analīzi par ūdensobjektu neaizsargātību pret cilvēka darbību ietekmi. Šai sistēmai jānodrošina, lai atļautā ūdens izmantošana atbilstu mērķim par labu ūdensobjektu rādītāju sasniegšanu.

ŪPD 5. īstenošanas ziņojumā tika konstatēts, ka dalībvalstis kā vienu no būtiskākajiem noslodzes veidiem vairumā upju baseinu apgabalos ir identificējušas lauksaimniecības ietekmi, kas rada iespējamu pasliktināšanās vai vides mērķu nesasniegšanas risku un izpaužas gan kā pārmērīga ieguve, gan kā piesārņojums no difūziem avotiem. Komisija arī pētīja, kā dalībvalstis praksē piemēro ŪPD prasības, tostarp pienākumus, kas skar iepriekšējas atļaujas ieviešanu attiecībā uz ieguvi un uzkrāšanu, kā arī saistītos izņēmumus.

Komisija nesēn vērsās pie visām dalībvalstīm ar lūgumu ievērot tās ieteikumus, kas sniegti 2. UBAP, jo īpaši uzstājot, ka UBAP ir jāiekļauj papildu/pienācīgs pamatojums atbrīvojumiem no pienākuma sasniegt labus rādītājus / novērst pasliktināšanos.

Ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi ne tikai ūdens izmantošanā, bet arī barības vielu piesārņojuma jomā, un stratēģijā “No lauka līdz galdam” tika ierosināti konkrēti mērķrādītāji un instrumenti barības vielu radītā piesārņojuma samazināšanai. Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plāns papildina stratēģiju “No lauka līdz galdam” ar attiecīgiem mērķrādītājiem un darbībām¹. Regula (ES) 2020/741 par ūdens atkalizmantošanas minimālajām prasībām integrētas ūdens resursu apsaimniekošanas kontekstā palīdzēs samazināt ūdensobjektu noslodzi, kad ūdens ieguve tiks aizstāta ar ūdens atkalizmantošanu.

7. KLP nodrošina elementus ūdens izmantošanas uzlabošanai saskaņā ar ŪPD, kas ir faktiskais ūdens resursu tiesiskais regulējums ES.

10. Savā 2019. gada 2. UBAP novērtējumā Komisija sniedza konkrētām valstīm adresētus ieteikumus, kas paredzēti, lai iegūtu un īstenotu ekoloģisko caurplūdumu visos ūdensobjektos.

11. Komisija izvērtēja ŪPD (atbilstības pārbaude), ar to saistīto direktīvu un Plūdu direktīvas darbību laikposmā no 2017. gada beigām līdz 2019. gada vidum. Galvenais secinājums bija tāds, ka ŪPD pārsvarā atbilst izvirzītajam mērķim, taču ir iespējami uzlabojumi. Tas, ka ŪPD mērķi vēl nav pilnībā sasniegti, lielā mērā ir saistīts ar nepietiekamu finansējumu, lēnu īstenošanu un vides mērķu nepietiekamu integrēšanu nozaru politikā.

14. Augļu un dārzeņu nozarē ražotāju organizācijas īsteno apstiprinātas darbības programmas, kas atbilst valsts vides regulējumam, kurš ietverts dalībvalstu stratēģijās. Šīs apstiprinātas darbības programmas var ietvert darbības un pasākumus, kuru mērķis ir ūdens taupīšana.

16. Attīrītu notekūdeņu atkalizmantošana ir viena no iespējām, kas paredzēta, lai mazinātu dažādu lietojumu radīto noslodzi uz saldūdens resursiem, un var nodrošināt būtiskus vidiskus, sociālus un ekonomiskus ieguvumus. Ieguvumi videi rodas, ja šis ūdens aizstāj saldūdens ieguvi. Integrētas ūdens resursu apsaimniekošanas kontekstā attīrītu notekūdeņu atkalizmantošanu var uzskatīt par uzticamu ūdensapgādi, un tā var būt izdevīga lauksaimnieciskām darbībām, kas ir atkarīgas no ūdensapgādes nepārtrauktības apūdeņošanas periodā, samazinot neražas un ienākumu zuduma risku. Ietekmes novērtējumā saistībā ar Regulu (ES) 2020/741 par ūdens atkalizmantošanas minimālajām prasībām tika norādīts, ka faktiskais potenciāli atkalizmantotā ūdens daudzums papildus veselības, vides un

¹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_en.

tirdzniecības apsvērumiem būs atkarīgs no izmaksām, kas rodas ūdens lietotājiem, tostarp lauksaimniekiem.

18. To, vai lauksaimnieki, kas iegūst ūdeni apūdeņošanas mērķiem, ievēro konkrētus nosacījumus, novērtē nevis saskaņā ar LLVS 2 (LLVS — labs lauksaimniecības un vides stāvoklis), bet gan valsts tiesību aktiem, ar ko īsteno ŪPD. LLVS 2 uzdevums ir izveidot saikni starp atbilstību dalībvalsts atļauju piešķiršanas procedūrām apūdeņošanai vajadzīgā ūdens ieguvei un visu KLP maksājumu saņemšanu.

APSVĒRUMI

27. Saskaņā ar ŪPD 11. pantu dalībvalstīm ir izvirzīta prasība veikt ieguves kontroles, periodiski tās pārskatīt un vajadzības gadījumā atjaunināt.

Šie atbrīvojumi no atļauju izsniegšanas sistēmām nav pastāvīgi, un dalībvalstīm ir jāizveido mehānismi atbrīvojuma atcelšanai, ja tas var būt par pamatu tam, ka atkarībā no ūdensobjekta neaizsargātības netiek sasniegti labi rādītāji. Komisija 2019. gada 2. UBAP novērtējumā sniedza konkrētām valstīm adresētus ieteikumus par ieguves atļauju pārskatīšanu un lūdza dalībvalstis tos ņemt vērā 3. pārvaldības ciklā.

31. Kontroles sistēmas, ko dalībvalstis izveidojušas saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem īsteno ŪPD, var izmantot, lai uzraudzītu nelikumīgu ūdens izmantošanu. Komisija 2019. gada 2. UBAP novērtējumā sniedza konkrētām valstīm adresētus ieteikumus, lai nodrošinātu, ka tiek veikti pasākumi nelikumīgas ieguves novēršanai.

Turklāt KLP ietvaros dalībvalstis pārbauda, vai lauksaimnieki ievēro nosacījumus, kas noteikti valsts tiesību aktos, ar kuriem īsteno ŪPD, un šie rezultāti ir izklāstīti šajā ziņojumā par visām dalībvalstīm. Iepriekš vairākās publikācijās tika atspoguļotas aplēses par nelikumīgo urbumu skaitu atsevišķos ES reģionos bez skaidras izpratnes par sākotnējiem avotiem un faktiskajām aprēķinos izmantotajām metodēm. Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas pētījuma avotos minētie skaitļi par Spāniju tika iegūti no Pasaules Dabas fonda ziņojuma, bet skaitļi par Kipru — no preses raksta bez atsaucēm uz sākotnējo avotu vai izmantotajām metodēm.

36. Saskaņā ar pieejamo informāciju ūdens izmaksu atgūšana lauksaimniecībā ir zemāka nekā izmaksu atgūšana citās nozarēs, piemēram, ūdensapgādē. Dalībvalstīm ir rīcības brīvība, lai ņemtu vērā izmaksu atgūšanas sociālo, ekonomisko vai vidisko ietekmi.

39. Lauksaimniecībā izmantotā ūdens tilpuma noteikšana nav vienkārša. Maksu par saimniecībā saņemto ūdeni aprēķina pēc tilpuma, vai arī to var aprēķināt, piemēram, atbilstīgi tādiem rādītājiem kā sūknēšanas iekārtas jauda vai apstādītā platība (un iestādītie kultūraugi). Iepriekšējās analīzes liecināja, ka caurplūduma mērītāju izmantošana 100 % apūdeņotās lauksaimniecības zemes liek saskarties ar ekonomiskām un darbības problēmām².

40. Kopīga atbilde uz 40. punktu un 10. attēlu

Ūdens cenu salīdzinājums starp nozarēm ir sarežģīts, jo tas jādara saskaņā ar izmaksu atgūšanu. Maksa par ieguvi ir tikai daļa no ūdens cenas.

48. Dalībvalstis var plānot investīcijas apūdeņošanā atbilstīgi 2.a prioritārajai jomai (parasti investīcijas apūdeņotās platības palielināšanā / jaunā apūdeņošanā), tomēr uz tām neattiecas *ex ante* nosacījumi.

49. Komisijas kopīgā atbilde uz 49. un 50. punktu

Vienkāršošanas nolūkos un saistībā ar jauno īstenošanas modeli nākamajā KLP vairs nebūs iekļauts *ex ante* nosacījumu mehānisms. Tomēr nākamā KLP vairākos līmeņos stiprina saskaņotību ar ŪPD.

² Díaz Mora (1999), “Experiencia en la implantación de contadores en los acuíferos de la cuenca alta del Guadiana”, pieejams vietnē *Untitled-21 (igme.es)*.

Savos KLP stratēģiskajos plānos dalībvalstīm būs jāņem vērā tiesību akti un plānošanas dokumenti, kas iekļauti KLP stratēģisko plānu regulas XI pielikumā, kā arī ŪPD un UBAP. KLP stratēģiskajiem plāniem būs jānodrošina pienācīgs ieguldījums ŪPD un UBAP noteikto mērķu un mērķrādītāju sasniegšanā (ietverot pasākumu programmas).

Turklāt nākamajā KLP ir iekļauts jauns ietekmes rādītājs (I.17 “Ūdens resursu noslodzes samazināšana: ūdens patēriņa indekss ($WEI+$)”), kas ļauj novērtēt ūdens izmantošanu lauksaimniecībā un nodrošina aplēsi par kopējo ūdens izmantojumu procentos no atjaunojamiem saldūdens resursiem (pazemes ūdeņiem un virszemes ūdeņiem) noteiktā teritorijā un laika periodā.

Turklāt tajā atbilstīgi nosacījumiem ir iekļauta jauna tiesību akto noteiktā pārvaldības prasība (TANPP), proti, TANPP 1 par ieguves kontroli (paredzēta saskaņā ar ŪPD 11. panta 3. punkta e) apakšpunktu).

53. Komisija nepiekrīt pilnā mērā ERP vērtējumam, ka tiešie maksājumi būtiski neveicina efektīvu ūdens izmantošanu.

Pašreizējā KLP, tostarp tās tiešo maksājumu shēmas, integrē ŪPD mērķus un atbalsta tās īstenošanu, izmantojot dažādus instrumentus, piemēram, saikni ar īpašiem nosacījumiem par ūdens aizsardzību, kas piemērojami lauksaimniekiem saistībā ar savstarpējo atbilstību, un tādiem nosacījumiem zaļināšanas maksājumu saņemšanai kā, piemēram, ilggadīgo zālāju saglabāšana un kultūraugu dažādošana, kas ir obligāta tiem lauksaimniekiem, kuri saņem tiešos maksājumus.

Nākamā KLP integrē ŪPD mērķus un atbalsta šīs direktīvas īstenošanu, izmantojot dažādus instrumentus, piemēram, īpašus un uzlabotus nosacījumus par ūdens aizsardzību, kas piemērojami visiem lauksaimniekiem (izmantojot gan ierosināto TANPP, gan LLVS), iespēju saņemt papildu maksājumu par videi labvēlīgām pārvaldības saistībām ekoshēmās un agrovīdes un ŪPD maksājumus lauku attīstības ietvaros, investīcijas, kas palīdz sasniegt labus ūdensobjektu rādītājus, un jaunus rādītājus, kas ļauj uzraudzīt ūdens izmantošanu lauksaimniecībā.

55. Komisijas kopīgā atbilde uz 55., 56. un 57. punktu

Atsaistītie maksājumi, kas nav zaļināšanas maksājumi (piemēram, pamata maksājumu shēma (PMS) un vienotā platībmaksājuma shēma (VPMS)), kā tādi nav būtiski saistībā ar ūdens izmantošanu. Uz tiem neattiecas vides vai ūdens resursu mērķis, un šim nolūkam ir paredzēti citi instrumenti, piemēram, savstarpējā atbilstība un zaļināšana. Turklāt maksājuma likmes atšķirībām starp teritorijām un saņēmējiem nav nekādas saistības ar ūdens izmantošanu šajās teritorijās.

Savstarpējā atbilstība veicina lauksaimnieku informētību par ūdens saistībām (jo īpaši par ūdens ieguves nosacījumiem, ko dalībvalstis noteikušas ŪPD īstenošanai), potenciāli samazinot tiešos maksājumus, ko saņem lauksaimnieks, ja šie nosacījumi netiek ievēroti. Šajā sakarā tiešo maksājumu svarīgums attiecīgajiem lauksaimniekiem pastiprina savstarpējās atbilstības potenciālu.

Tiešo maksājumu zaļināšanas mērķis ir uzlabot KLP vidisko sniegumu. Runājot par ūdens resursu kvantitāti, zaļināšana ir izdevīga, jo tā veicina tādu ilggadīgo zālāju, neapstrādāto platību un ainavas elementu saglabāšanu, kas netiek apūdeņoti. Sagaidāms, ka lauksaimniekiem, kuriem jau ir pietiekams šo platību un elementu līmenis, to saglabāšana tiks veikta ar zaļināšanas palīdzību. Lauksaimniekiem, kuri vēl neatbilst zaļināšanas standartiem (jo īpaši intensīvāk apsaimniekotajās platībās), ir jāmaina prakse. To saimniecību procentuālā daļa, kuras ietekmē prakses maiņa, atšķiras atkarībā no pašas prakses un attiecīgās platības.

Attiecībā uz zemes, jo īpaši kūdrāja, nosusināšanu KLP nav iekļauts neviens instruments, kas stimulētu šo praksi. Atšķirība attiecībā uz tiesībām saņemt tiešos maksājumus ir noteikta starp lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kas var tikt atbalstīta, un lauksaimniecībā neizmantojamo zemi, kas nevar tikt atbalstīta. Lauksaimniecības zeme pēc definīcijas ir saistīta ar lauksaimnieciskas darbības veikšanu šajā zemē, kas var ietvert arī vides aizsardzības mērķus. Šajā sakarā nenosusinātam kūdrājam var piešķirt tiešos maksājumus, ja tas joprojām ir piemērots lauksaimniecībai. Savukārt ar lauku attīstības maksājumiem var atbalstīt arī lauksaimniecībā neizmantojamo zemi. Runājot jo īpaši

par kūdrāju aizsardzību, Komisija bija ierosinājusi šo aizsardzību 2014.–2020. gada KLP LLVS satvarā, bet likumdevēji galu galā šo priekšlikumu neatbalstīja.

58. Komisija nepiekrīt pilnā mērā ERP vērtējumam, ka ar brīvprātīgu saistīto atbalstu ES atbalsta ūdens resursus intensīvi patērējošas kultūras teritorijās, kurās ir ūdens trūkums.

Tas, cik ūdens kultūrai vajadzīgs, katram kultūraugam un platībai atšķiras, un kvalifikācijai “ūdens resursus intensīvi patērējošas kultūras” ir vajadzīgs konteksts tās salīdzināšanai, kā arī jāņem vērā citi augkopības pozitīvie aspekti. ES vairums rīsu audzēšanas platību atrodas *Natura 2000* teritorijās, kas nodrošina savvaļas putniem, jo īpaši ūdensputniem, atbalstošu dzīvotni. Turklāt šajās platībās gadsimtiem ilgi kultivētie rīsi darbojas kā ūdens regulatoru sistēma, kas filtrē ūdeni augsnē un sausajā sezonā lēni piegādā ūdeni upēm.

BSA nav paredzēts, lai palielinātu audzēšanu. Faktiski šis atbalsts ir “audzēšanas ierobežošanas shēma” (Pasaules Tirdzniecības organizācijai (PTO) paziņots kā zilā grupa), kas nosaka tā svarīgākos elementus (maksājumu mehānismu, priekšnosacījumus, ierobežojumus).

Turklāt, lai gan BSA lauksaimniekiem tieši neuzliek pienākumus par ilgtspējīgu ūdens izmantošanu, šis aspekts tiek risināts, izmantojot savstarpēju atbilstību, kas attiecas arī uz BSA un, cita starpā, ietver ūdens prasības un turpmāk ŪPD saskaņā ar nosacījumiem.

59. Komisijas kopīgā atbilde uz 59., 60. un 61. punktu

Lai gan BSA var labvēlīgi ietekmēt vidi, tas nav “vides shēma”, bet gan ienākumu atbalsts, kas paredzēts, ievērojot stingrus priekšnoteikumus un ierobežojumus, lauksaimniecības nozarēm, kas saskaras ar grūtībām. Attiecīgi ilgtspējīga ūdens izmantošana, lai gan netieši tiek aptverta, izmantojot savstarpējo atbilstību, nav viens no tā tiešajiem mērķiem.

Pamatojoties uz dalībvalstu atbalsta lēmumiem, absolūtais vairākums BSA pasākumu ir vērsti uz sociālekonomisko mērķu sasniegšanu (piemēram, zema rentabilitāte var radīt risku, ka lauksaimnieki masveidā pārtrauks ražošanu reģionos, kuros jau ir augsts bezdarba līmenis). Turklāt pāreja no šīm nozarēm uz citu bieži vien ir sarežģīta (piemēram, iepriekšējas investīcijas tādā infrastruktūrā kā apūdeņošana vai koku stādīšana utt.) vai pat neiespējama alternatīvu trūkuma dēļ (piemēram, augsnes lielā sāļuma dēļ rīsiem šajos reģionos bieži vien nav alternatīvu kultūru). Tādējādi atbalsta ierobežošana būtu neproduktīva, ņemot vērā mērķi palīdzēt šīm grūtībās nonākušajām nozarēm, lai novērstu attiecīgo lauksaimnieku bankrotu.

Lai gan “saderīguma prasība” patiešām ir iekļauta ES noteikumos attiecībā uz BSA, tā neattiecas uz dalībvalstu atbalsta lēmumu novērtējumu, ņemot vērā ūdens izmantošanu. Tās darbības joma attiecas tikai uz dalībvalstu brīvprātīgā saistītā atbalsta lēmumu saderīgumu ar citiem atbalstiem lauku attīstības, tirgus pasākumu un valsts atbalstu ietvaros. Jo īpaši tā paredzēta dubultā finansējuma novēršanai. Turklāt Komisija arī nepiekrīt, ka ūdens izmantošana ir īpaši jānovērtē, ņemot vērā BSA lēmumus un to, ka uz prasībām, kas saistītas ar ūdeni, horizontāli attiecas savstarpējā atbilstība, kas cita starpā ietver ŪPD.

Ir vērts arī norādīt, ka Komisija nav pilnvarota apstiprināt vai noraidīt dalībvalstu (izņemot to dalībvalstu, kas nolēma pārsniegt 13 % no BSA paredzēto budžeta līdzekļu maksimālā apjoma, t. i., Beļģijas, Somijas un Portugāles) BSA lēmumus.

62. Komisijas kopīgā atbilde uz 62.–68. punktu

Savstarpējās atbilstības jomā LLVS 2 standarts nodrošina, ka tiek izveidota saikne starp atbilstību valsts atļaujas piešķiršanas nosacījumiem ūdens izmantošanai apūdeņošanai un visu KLP maksājumu saņemšanu. Ja šie nosacījumi nav pilnībā izpildīti, var piemērot samazinājumu KLP maksājumiem, kas jāsaņem lauksaimniekam. LLVS 2 mērķis nav noteikt prasības papildus valsts tiesību aktiem, ar ko galvenokārt īsteno ŪPD.

Savstarpējā atbilstība un LLVS 2 attiecas uz vairumu lauksaimnieku. Tomēr saskaņā ar vienkāršošanas principu tie neattiecas uz saņēmējiem, kas iesaistīti mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā, kuras pārvaldība saskaņā ar savstarpējo atbilstību nebūtu rentabla. Savstarpējā atbilstība neattiecas arī uz lauku attīstības daudzgadu maksājumiem, jo savstarpējā atbilstība pamatā ir ikgadējs

instruments. Visbeidzot, savstarpējā atbilstība nevar attiekties uz TKO atbalstu augļu un dārzeņu vai olīvu nozarēm, jo savstarpējās atbilstības pamatā ir individuālās atbildības princips un šīs atbalsta shēmas nav paredzētas atsevišķiem lauksaimniekiem, bet gan profesionālām organizācijām.

Savstarpējās atbilstības un LLVS 2 pārvaldība ir balstīta uz pārbaudēm uz vietas, kuras katru gadu izlases veidā jāveic vismaz 1 % lauksaimnieku. Principā dalībvalstīm pēc iespējas labāk jāizmanto kontroles sistēmas, kas jau ir ieviestas ūdens resursu apsaimniekošanas tiesību aktu vajadzībām. Izlase tiek veidota, pamatojoties uz riska analīzi, un pārbaudes aptver visas prasības, ko var pārbaudīt apmeklējuma laikā, kurš jāizvēlas vispiemērotākajā periodā. Pārkāpuma gadījumā var piemērot visu lauksaimnieka saņemto KLP maksājumu samazinājumu, kas aprēķināts proporcionāli pārkāpuma nopietnībai, pastāvot iespējai procentuālā daļai sasniegt 100 %. Tāpēc Komisija uzskata, ka mērķorientētās kontroles līmenis ir pietiekams un ka sodiem ir potenciāli atturoša ietekme.

Šajā sakarā Komisijas revīzijas jo īpaši aptver pārbažu biežumu un kvalitāti (tostarp attiecīgās lauksaimnieku saistības), kā arī dalībvalstu piemērotos sodus, un, ja attiecīgās juridiskās saistības nav izpildītas, to KLP izdevumiem var piemērot finanšu korekciju.

Nākamajā KLP ŪPD ir iekļauta uzlabotu nosacījumu — tostarp noteikumu par nelikumīgu ūdens ieguvei — darbības jomā. Tas aizstāj pašreizējo LLVS 2 un veido tiešāku un visaptverošāku saikni starp KLP un ūdens resursu apsaimniekošanas tiesību aktiem.

67. Saskaņā ar vienkāršošanas principu valstu iestādēm LLVS 2 vajadzībām galvenokārt jāizmanto kontroles sistēma, kas noteikta ūdens resursu apsaimniekošanas tiesību aktiem, un nevajadzētu būt atšķirībai starp “LLVS 2 pārbaudēm” un “citām ūdens ieguves pārbaudēm”. Savstarpējās atbilstības pievienotā vērtība attiecībā uz pārbaudēm ir tāda, ka tā nodrošina, lai ūdens ieguvei tiktu ņemts vērā minimālais līmenis 1 % apmērā neatkarīgi no līmeņa, ko piemēro ŪPD pārbaudei. Tomēr, ja dalībvalstis uzskata to par piemērotāku, tās šīm ūdens prasībām var piemērot paralēlas pārbaudes sistēmas.

Attiecībā uz ERP veikto salīdzinājumu par divu veidu pārbaudēm 67. punktā un **15. attēlā** Komisija uzskata, ka, pamatojoties uz izmantotajiem datiem, nevar izdarīt vispārīgus secinājumus.

68. Komisija 2011. gadā ierosināja ar LLVS iekļaut elementus, kas attiecas uz ŪPD piemērotību 2014.–2020. gada savstarpējās atbilstības sistēmai. Komisija attiecībā pret Eiropas Parlamentu un Padomi uzņēmas arī saistības uzraudzīt ŪPD īstenošanu un pēc tam, pamatojoties uz iegūto pieredzi, iesniegt priekšlikumu par pilnīgu iekļaušanu. Tas tika izdarīts 2018. gadā Komisijas tiesību akta priekšlikumā par nākamo KLP.

69. Daudzās LAP ir atbalstīta lauksaimnieku apmācība un konsultācijas efektīvas ūdens izmantošanas jomā. Piemēram, Veneto (Itālija) LAP lauksaimniekiem nodrošināja konsultācijas par ŪPD paredzētajām saistībām. Šajās programmās iekļauta arī laba prakse, kas sasaista apmācību ar investīciju atbalstu: piemēram, Kastīlijas-Lamančas (Spānija) LAP ir noteikts, ka atbalsts investīcijām apūdeņošanai ir atkarīgs no saņēmēja dalības apmācībā par efektīvu ūdens izmantošanu.

71. Pirmais ievilkums. Vairumam agrovides un klimata pasākumu (M10, Regulas (ES) Nr. 1305/2013 28. pants), kas palīdz uzlabot augsnes apsaimniekošanu un novērst eroziju, ir pozitīva ietekme uz augsnes ūdens aiztures spēju. Šādi pasākumi ir iekļauti vairumā LAP. Attiecīgais mērķrādītājs T12 “Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro uz augsnes pārvaldības uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus apsaimniekošanas līgumus (prioritārā joma 4C)” sasniedz 4,98 % no kopējās ILZP.

17. attēls. Jaunajā ES Klimatadaptācijas stratēģijā uzsvērtā dabā balstīto risinājumu — tostarp dabīgās ūdens aiztures pasākumu — būtiskā nozīme pielāgošanās rīcības nodrošināšanā.

73. ŪPD maksājumi (M12) kompensē saņēmējiem nelabvēlīgos apstākļus, kas saistīti ar īpašām prasībām, kuras izriet no ŪPD ieviešanas, piemēram, nosakot būtiskas zemes izmantojuma izmaiņas un/vai lauksaimniecības prakses ierobežojumus, kuri rada ievērojamu ienākumu zudumu (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 30. panta 4. punkta d) apakšpunkts). Šādi maksājumi 2014.–2020. gada

plānošanas periodā ir ielānāti mazāk, jo tikai dažas dalībvalstis, izstrādājot LAP, bija faktiski ieviesušas šādas obligātās prasības atbilstīgi ŪPD.

Turklāt, kā liecina ievērojamais budžets, kas piešķirts ar ūdeni saistītajām prioritātēm agrovīdes un klimata pasākuma (M10) ietvaros, daudzas dalībvalstis ir izvēlējušās atbalstīt saistības, kas pārsniedz juridiskās prasības.

74. Jaunā ES Regula 2020/741 par ūdens atkalizmantošanas minimālajām prasībām integrētas ūdens resursu apsaimniekošanas kontekstā var nodrošināt alternatīvu un ilgtspējīgu apūdeņošanas ūdens piegādi.

77. Ir pareizi, ka Regulas (ES) Nr. 1305/2013 46. pantā nav paredzēts, ka potenciāls ūdens resursu ietaupījums jāpārveido reālā ūdens resursu izmantošanas samazinājumā, ja tā(-o) ūdensobjekta(-u) rādītāji, ko ietekmē modernizētā apūdeņošanas sistēma, ar ūdens kvantitatīvi saistītu iemeslu dēļ nav zemāki par labiem. Tomēr, ja ietekmētā(-o) ūdensobjekta(-u) rādītāji ir zemāki par labiem, ir reāli jāsamazina ūdens resursu izmantošana.

Attiecībā uz potenciālajām hidroloģiskā paradoksa sekām ir iespējama apūdeņoto platību paplašināšana, nepalielinot ūdensobjektu noslodzi, ja starpība starp ūdeni, kas iegūts ūdensobjektā, un ūdeni, kas atgriezies ūdensobjektā, nepalielinās. Tāpēc jāuzlabo infrastruktūras iztvaikošanas samazināšanai vai jākultivē kultūras, kas prasa mazāk ūdens. Šī labvēlīgā ietekme ir dokumentēta atsevišķās dalībvalstīs³ un liek ieviest uzticamas uzraudzības sistēmas.

78. Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) atbalsta ietvaros investīcijas, kuru rezultātā rodas apūdeņotās platības neto pieaugums, var tikt atbalstītas tikai tad, ja a) nav konstatēts, ka ar ūdens kvantitatīvi saistītu iemeslu dēļ ūdensobjekta rādītāji ir zemāki par labiem, un b) vides analīze rāda, ka investīcijai nebūs būtiskas negatīvas ietekmes (sk. 46. panta 5. punkta a) un b) apakšpunktu). Tādējādi šādām investīcijām nevajadzētu palielināt saldūdens resursu noslodzi. Konkrētas atkāpes no šā vispārīgā noteikuma ir iekļautas Regulas (ES) Nr. 1305/2013 46. panta 5. un 6. punktā (iespēja, nosakot apūdeņojamo platību, izmantot jēdzienu “nesenā pagātne”, kā arī atkāpes, kas saistītas ar apvienotajām investīcijām un rezervuāriem).

81. Lai gan atšķirībā no pazemes ūdeņu kvantitatīvajiem rādītājiem ŪPD nav iekļauta līdzvērtīga virszemes ūdeņu kvantitatīvo rādītāju “definīcija”, šo definīciju tomēr var skaidri izsecināt no ŪPD. Ūdens resursu apsaimniekošanas kvantitatīvie aspekti ir aplūkoti ŪPD, definējot labu ekoloģisko stāvokli — nepārprotami saistībā ar hidromorfoloģiskiem elementiem (t. i., caurplūduma režīmu) un netieši saistībā ar bioloģiskās kvalitātes elementiem. Dalībvalstīm jo īpaši jādefinē katram virszemes ūdensobjektam “ekoloģiskā caurplūduma” mērķi (kā noteikts Kopējās īstenošanas stratēģijas (KĪS) vadlīnijās Nr. 31), kas paredzēti, lai nodrošinātu pietiekamu ūdens daudzumu un atbilstošas caurplūduma izmaiņas gada laikā. Tiklīdz ekoloģiskais caurplūdums ir noteikts visās ūdenstilpēs, dalībvalstīm jāīsteno visi vajadzīgie pasākumi šo mērķu sasniegšanai, lai sasniegtu labu ekoloģisko stāvokli.

Tas ir vairākkārt paskaidrots ELFLA vadošajām iestādēm un iekļauts norādījumu dokumentā par ELFLA atbalstu ieguldījumiem apūdeņošanā.

82. Komisija uzskata, ka tiesiskais regulējums (46. pants, ELFLA) ir nepārprotams un nepieļauj dažādas interpretācijas. Ir skaidri definētas īpašas atkāpes.

87. Saskaņā ar nozaru intervences pasākumiem augļu un dārzu nozarē ražotāju organizācijas īsteno darbības programmas pēc tam, kad tās ir apstiprinājušas dalībvalstu kompetentās iestādes. Investīcijām ūdens taupīšanā jābūt saistītām ar “vides pasākumu” mērķi. Dalībvalstis ir kompetentas noteikt papildu prasības vidisko darbību valsts satvarā un pārbaudīt to ieviešanu. Dalībvalstis, izmantojot savus gada pārskatus, iesniedz Komisijas dienestiem datus par darbības programmu īstenošanu.

³ http://www.jcrmo.org/wp-content/uploads/2018/01/MEMORIA2013_vers._preliminar.pdf.

88. Augļu un dārzu nozarē pārbaudes attiecas uz darbības programmas apstiprināšanu, novērtējot projekta specifikācijas vai citus tehniskos dokumentus, kas jāiesniedz ražotāju organizācijai, kura pierāda *ex ante* gaidāmos samazinājumus. Šo administratīvo pārbaudi var papildināt ar pārbaudēm uz vietas⁴.

Pārbaudēs uz vietas jāgūst apliecinājums, ka darbība tiek īstenota tā, kā ir apstiprināta (apūdeņošanas sistēma ir izveidota un tiek izmantota), bet Regulā (ES) Nr. 1308/2013 nav paredzēts, ka dalībvalstīm jāapstiprina samazinājumi, kas iepriekš tika analizēti apstiprināšanas posmā.

90. Nākamā KLP ir saskaņota ar ŪPD mērķiem un atbalsta šīs direktīvas īstenošanu, izmantojot dažādus instrumentus (piemēram, saistot tiešos maksājumus ar to valsts noteikumu ievērošanu, ar kuriem īsteno ŪPD, un finansējot investīcijas, kas labvēlīgi ietekmē ūdens resursu ilgtspējību).

Daudzas Komisijas iniciatīvas, kas pieņemtas Eiropas zaļā kursa ietvaros, ir vērstas uz labāku ES ūdens resursu politikas integrēšanu nozaru politikā, piemēram, aprites ekonomikas rīcības plāns, stratēģija “No lauka līdz galdam” (ar noteikumiem par barības vielām un pesticīdiem), Biodaudzveidības stratēģija, nulles piesārņojuma rīcības plāns, jaunā ES stratēģija par pielāgošanos klimata pārmaiņām, ko papildina Taksonomijas regulas princips “nenodari būtisku kaitējumu” utt.

92. ŪPD atbilstības pārbaudes rezultāti liecina, ka, no vienas puses, progress ir bijis lēns un, no otras puses, ar ŪPD ir sekmīgi izveidots pārvaldības satvars integrētai ūdens resursu apsaimniekošanai vairāk nekā 110 000 ES ūdensobjektos, uzlabojot ūdens rādītājus vai palēninot to pasliktināšanos un samazinot (galvenokārt punktveida avotu) ķīmisko piesārņojumu. Direktīva ir nodrošinājusi ūdensobjektiem augstāku aizsardzības līmeni, nekā to varēja gaidīt bez tās. ŪPD atbilstības pārbaudē tika secināts, ka tā lielā mērā atbilst izvirzītajam mērķim, taču vēl ir iespējami uzlabojumi, un iemesls, kāpēc ŪPD mērķi vēl nav sasniegti, galvenokārt saistīts ar nepietiekamu finansējumu, lēnu īstenošanu un vides mērķu nepietiekamu integrēšanu nozaru politikā.

1. ieteikums. Pieprasīt pamatojumu atbrīvojumiem no Ūdens pamatdirektīvas īstenošanas lauksaimniecībā

Komisija piekrīt 1. ieteikumam.

Komisija 2019. gada 2. UBAP novērtējumā sniedza ieteikumus, aicinot dalībvalstis trešajos UBAP labāk risināt jautājumus par to, kā tās īsteno ŪPD 9. pantā noteikto pienākumu atgūt ūdens pakalpojumu izmaksas un visus tur paredzētos izņēmumus. Turklāt Komisija pašlaik aptaujā visas dalībvalstis par to, kā tās praksē piemēro ŪPD prasības — jo īpaši ŪPD 11. panta 3. punkta e) apakšpunktā noteikto prasību par iepriekšējās atļaujas ieviešanu attiecībā uz ieguvu un uzkrāšanu — un tur paredzētos izņēmumus.

93. Komisijas kopīgā atbilde uz 93. un 94. punktu

BSA ir nevis “vides shēma”, bet drīzāk nodrošina sociālekonomiskus ieguvumus. Lai gan BSA lauksaimniekiem tieši neuzliek pienākumus par ilgtspējīgu ūdens izmantošanu, šis aspekts tiek risināts, izmantojot savstarpēju atbilstību, kas attiecas arī uz BSA un, cita starpā, ietver ūdens prasības un turpmāk ŪPD saskaņā ar nosacījumiem.

Vienkāršošanas un KLP jaunā īstenošanas modeļa dēļ Komisijas tiesību aktu priekšlikumos par nākamo KLP netika saglabāts *ex ante* nosacījumu mehānisms. Tomēr, kā izklāstīts 49. un 50. punktā, ir ieviesti vairāki noteikumi, kuriem vajadzētu ievērojami stiprināt ūdens politikas mērķu integrāciju KLP (jo īpaši XI pielikumam un TANPP 1).

95. Komisija uzskata, ka LLVS 2 ir stabils instruments, lai izveidotu saikni starp KLP maksājumu saņemšanu un ūdens ieguves atļauju piešķiršanas procedūrām, kas izriet no ūdens resursu apsaimniekošanas tiesību aktiem, tādējādi mudinot lauksaimniekus tos ievērot. Nākamā KLP veidos tiešāku saikni starp ŪPD un KLP, uzlabojot KLP maksājumu nosacījumus. Nosacījumi attieksies uz

⁴ Sk. Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2017/891 25. pantu.

visiem attiecīgajiem KLP maksājumiem, ko lauksaimnieki saņem tieši. Nosacījumu pamatā ir stabila kontroles un sodu sistēma, un Komisija regulāri veic revīzijas par to, kā dalībvalstis to īsteno. Šajā sakarā konstatētie trūkumi var būt par pamatu dalībvalstu KLP izdevumu finanšu korekcijām.

2. ieteikums. Sasaistīt KLP maksājumus ar vides standartu ievērošanu

a) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija ievērojami uzlabos ūdens politikas mērķu integrāciju KLP un veicinās ūdens ilgtspējīgu izmantošanu. Nākamā KLP vēl vairāk nostiprina KLP un ŪPD saskaņotību, izmantojot vairākus aspektus. Tā nosaka, ka atbalstu nedrīkst piešķirt apūdeņošanā veiktajām investīcijām, kas nav saistītas ar ūdensobjektu labu rādītāju sasniegšanu atbilstīgi ŪPD 4. panta 1. punktam, tostarp apūdeņošanas paplašināšanai, kas ietekmē ūdensobjektus, kuru rādītāji attiecīgajā UBAP definēti kā zemāki par labiem.

KLP stratēģiskajos plānos, kuros ietverts atbalsts investīcijām apūdeņošanā, būs jāņem vērā ŪPD un UBAP iekļautā analīze, mērķi un mērķrādītāji (sal. ar KLP plānu regulas XI pielikumu) un jānodrošina pietiekams ieguldījums tajos.

b) Komisija daļēji piekrīt šim ieteikumam. Komisija piekrīt saistīt visus attiecīgos KLP maksājumus lauksaimniekiem ar ūdens ilgtspējīgu izmantošanu. Nākamās KLP ietvaros uzlaboto nosacījumu darbības jomā tiks iekļauti attiecīgie ŪPD noteikumi. Komisija nepiekrīt ieteikuma daļai, kas saistīta ar nosacījumu attiecināšanu uz citiem KLP maksājumiem, kuri nav tieši piešķirti lauksaimniekiem, piemēram, TKO maksājumiem.

c) Komisija daļēji piekrīt šim ieteikumam. Komisija piekrīt saistīt visu BSA maksājumu ar attiecīgo ŪPD noteikumu ievērošanu, paredzot nosacījumus. Komisija nepiekrīt papildu aizsardzības pasākumu iekļaušanai KLP, jo pareiza ŪPD īstenošana nodrošina ūdens ilgtspējīgu izmantošanu kultūrām un nosacījumi rada saikni starp KLP maksājumiem un ŪPD.

96. ELFLA nodrošina plašas iespējas, lai atbalstītu ūdens aiztures spējas uzlabošanu, izmantojot tādas pasākumus kā agrovides un klimata saistības, bioloģiskā lauksaimniecība, neienesīgas investīcijas un ŪPD maksājumi, kā arī atbalsts apmācībai un inovācijai.

Ar ELFLA var atbalstīt investīcijas jaunā apūdeņošanā (t. i., kuras rezultātā rodas apūdeņotās platības neto pieaugums) tikai tad, ja a) ietekmēto ūdensobjektu rādītāji nav zemāki par labiem un b) vides analīze rāda, ka investīcijai nebūs būtiskas negatīvas ietekmes uz vidi. Komisija atzīst, ka Regulas (ES) Nr. 1305/2013 46. pantā par investīcijām apūdeņošanā ir ietvertas īpašas skaidri definētas atkāpes no vispārējā noteikuma, ka apūdeņojamo platību nevar palielināt, ja ūdensobjektu rādītāji ir zemāki par labiem. Tomēr Komisija uzskata, ka tiesiskais regulējums ir nepārprotams un nepieļauj dažādas interpretācijas.

97. Pirmais ievilkums. Vairumam agrovides un klimata pasākumu, kas palīdz uzlabot augsnes apsaimniekošanu un novērst eroziju, ir pozitīva ietekme uz augsnes ūdens aiztures spēju. Šādi pasākumi ir iekļauti vairumā LAP, un saskaņā ar attiecīgajiem apsaimniekošanas līgumiem tiek plānots aptvert gandrīz 5 % lauksaimniecības zemes.

Trešais ievilkums. Attiecībā uz lauksaimniecības produktu tirgu kopīgo organizāciju Komisijas revīzijās tiek pārbaudīta dalībvalstu kontroles sistēma, jo īpaši tas, vai tās ietver nepieciešamās pārbaudes darbības programmu apstiprināšanas laikā un vai pārbaudēs uz vietas tiek pārbaudīts, vai darbības tiek īstenotas tā, kā ir apstiprinātas.

3. ieteikums. Izmantot ES līdzekļus ūdensobjektu kvantitatīvo rādītāju uzlabošanai

a) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija piekrīt, ka, novērtējot KLP stratēģiskos plānus, ir jāievēro principi, kas noteikti nākamajā KLP saistībā ar ŪPD un attiecīgajiem plānošanas instrumentiem, piemēram, UBAP. Novērtējot KLP stratēģiskos plānus, Komisija saskaņā ar nākamās KLP noteikumiem nodrošinās, lai investīcijas

apūdeņošanā atbilstu ŪPD mērķim par labu ūdensobjektu rādītāju sasniegšanu. Turklāt Komisija novērtēs, vai KLP stratēģiskajos plānos ir pietiekami ņemta vērā ŪPD un UBAP iekļautā analīze, mērķi un mērķrādītāji un vai tie nodrošina pietiekamu ieguldījumu šo mērķu un mērķrādītāju sasniegšanā.

b) Komisija piekrīt šim ieteikumam. Šāds izvērtējums tiks veikts saistībā ar nākamās KLP daudzgadu izvērtēšanas plānu.